

EESTI SPORDIKILVA MEISTRIVÕISTLUSED 2014/15
IV ETAPP RAKVERE SPORDIMÄNG
Küsimused: Andres Pulver, Illar Tõnisson

1. Kui pildil olevat korvpallurit "Muhu raketiks" nimetatakse, võib see siinsetes korvpalliinimestes imestust tekitada, sest korvpalluriks kujunes ta eeskätt Lääne-Virumaa korvpallitrennides, mitte Muhu saarel. Lõviosa oma elust Rakveres ja Vinnis elanud korvpallur alustas profikarjääri Rakvere Palliklubis (Tarva eelkäija), kuni aastani 2008 kandis Rakvere Tarva särki, kohalikus maakonna liigas on esindanud ka Vinni Tammesid. **Kes on see sel hooajal oma klubi üheks võtmemängijaks kerkinud kossumees?**

2. Kui Usain Bolt püstitas 2009. aastal Berliinis 200 m jooksu maailmarekordi 19,19, tegi Berliini linnapea mehele kaaluka (ligi 3,5 meetri kõrguse ja kolm tonni kaaluva) kingituse. Bolt võttis selle vastu ja laskis viia Jamaikale oma treeningkeskusesse. **Mis oli kingituseks?**

3. Eesti meeste jäähokikoondis langes peale 2013. aasta krahhi (mida mäletatavasti tähistati kõvema joominguga) eelmiseks aastaks MM-võistluste II divisjoni, mispeale täheldati, et Eestil tuleb nüüd kohtuda hokimaailma autsaideritega, kes pole meile väärikad vastased. Küll aga räägib statistika, et üks samas divisjonis mullu eestlastega mänginud koondis on tulnud aastal 1913 jäähokis koguni Euroopa meistriks ning võitnud 1910-1914 samadelt võistlustelt veel kolm pronksmedalit ja 1927 hõbemedali. Olümpiamängudel jõuti aastatel 1920-1928 igal korral esikaheksasse. **Millise riigi hokikoondisest on jutt?** Kui Eesti lõpetas 2014. aastal II divisjoni A-grupi võidukalt, siis küsitav riik sai eestlastelt 1:6 pähe ja pidi sel turniiril leppima eelviimase kohaga.

4. Sellesse traagilisse nimekirja kuulub läbi ajaloo õnneks vaid kolm meest. Esimene on hispaanlane Francisco Cepeda ning teda tabas karm saatus 1935. aastal. Kaks ülejäänud meest on oluliselt tuntumad, nendega seonduvad aastaarvud 1967 ja 1995. **Millisest nimekirjast on jutt?**

5. See olümpiavõitja sündis Hiinas Tianjinis ja suri 43aastaselt interneeritute laagris Weifangis. Mitmed Hiina allikad peavad just teda esimeseks Hiina olümpiavõitjaks. Ja eks veetiski ta just seal suurema osa oma elust, olles ära vaid kuuendast 23. eluaastani. Vahetult enne Pekingi olümpiat teatasid hiinlased, et mehel oli võimalus vangide vahetuse korras laagrist lahkuda, kuid too loovutas oma koha rasedale naisele. Sportlase haua leidis alles 1990. aastal Hongkongis töötanud insener Charles Walker. Aasta hiljem püstitati Weifangi mälestussammas, mida näete pildil. **Kellest jutt?**

6. Me ei küsi naisterahvast pildil, vaid oma maa tähtsaimat spordiauhinda, mida ta käes hoiab. Tollele auhinnale on nime andnud kunagine andekas ragbimängija, kes 17-aastaselt sai tõsiselt vigastada – õlg läks paigast, mitu suuremat veresoont purunes. Tagajärjeks oli halvatud vasak käsi. Talle tehti kaks lõikust ja haiglas tuli veeta kaks kuud. Nooruk pidi uuesti õppima kõndima, sööma ja ennast riidesse panema. Sportlasehingega noormees pühendus jooksmisele ja kuus aastat hiljem jõudis olümpiamängudele, kus lõpetas 11. kohaga. Veel neli aastat hiljem tuli ta olümpiavõitjaks. Oma autobiograafias kirjutas ta: „*Ma olin alati kujutlenud, et olümpiavõitja on midagi enam kui tavaline surelik, et tegelikult on ta jumal. Nüüd tean, et ta on lihtne inimolend.*“. Pärast sportlaskarjääri lõppu pühendus ta vigastatud laste abistamisele, milleks asutas omanimelise fondi. **Kelle järgi on see auhind nime saanud?**

7. 28. juuli 1952 kuulutati Jamaikal rahvuspühaks, et tähistada eelmisel päeval võidetud kergejõustiku olümpiakulda. Sel päeval arreteeriti Jamaikal erakordselt palju inimesi avalikus kohas purjutamise pärast. Kui kohtu ees küsiti, kas neil on ka midagi enda vabanduseks öelda, vastas enamus: „Helsinki“ ning pääses enamasti noomimisega. **Mis ala olümpiavõitu Jamaikal tähistati?** Varem ega hiljem pole Jamaica sellel alal kulda võitnud.

8. **Nimetage see XIX sajandi spordipere**, kes põlvnes 1415. aastal toimunud Agincourti lahingu inglise vibuküttide komandörist. Kaks venda ja õde olid muude tegemiste kõrval ka ise vibulaskjad, vend võitis 1908 Londoni OM kulla ja noorem õde hõbeda. Too noorem õde oli aga pere kõige kuulsam sportlane – ta on siiani noorim Wimbledonis naisüksikmängu võitja. Lisaks oli ta kõva käsi maahokis, golfis ja iluuisutamises. Ka vanem õde oli tasemel tennise-, piljardi- ja golfimängija ning iluuisutaja. Teine vend oli lisaks vibulaskmisele kibe käsi males ja tennises.

9. Kuigi USA boikoteeris Moskva olümpiamänge, võitis Moskvast medali üks ameeriklane – Mike Sylvester, kes elas ja võistles Itaalias 1977-1990. **Mis ala mees ta oli?**

10. Mullu kevadel Eurovisiooni lauluvõistluse võitjaks tulnud habemega naine esindas teatavasti Austriat. **Millist riiki** esindas aga paar kuud varem lumelauakrossis olümpiavõitjaks tulnud vuntsidega naine?

11. Paavo Nurmi on öelnud, et kuigi tema esimene olümpiavõit (10 000 m Antverpenis) ei olnud just kõige raskem, oli see kõige ebameeldivam. Ja seda selle tõttu, mida tegi pärast finišit hõbeda võitnud prantslane Jospeh Guillemot. **Millega prantslane hakkama sai?**

12. Näete ühe territooriumi mitteametlikku lippu, mille ainsaks olümpiasportlaseks on Lolesio Tuita (1943-1995). Münchenis tuli ta odaviskes tulemusega 76.34 tublile 11. kohale. Tegemist ei ole iseseisva riigiga, vaid ühe riigi kunagise asumaaga, mis iseseisvuseni pole jõudnudki, küll aga annab näiteks välja oma postmarke ning tal on oma kuningas. Elanikke on seal omajagu vähem, kui Rakveres, 2013 rahvaloenduse kohaselt ca 12 200. **Mis on Lolesio Tuita kodumaa?**

13. **Kes** on ainus meesjooksja, kes on samadel olümpiamängudel jõudnud finaali nii 100, 200 kui ka 400 m jooksus? Kokku jooksis ta kuues olümpiafinaalis, 100 ja 400 m jooksus jäi tema laeks hõbe, 200 m jooksus 4. koht, ainus kuld tuli pikas teates.

14. **Kes on need** olümpiavõitjatest kaksikõed?

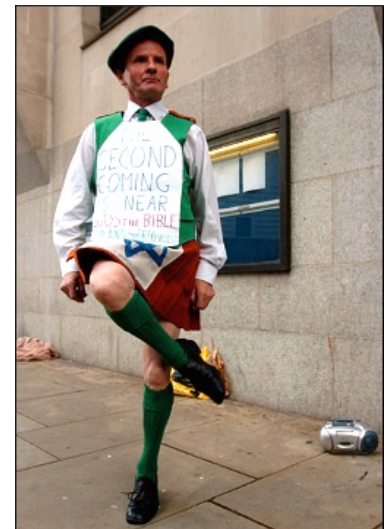
15. 2014. aasta maikuus lahkus manalateele kolmekordne vormel-1 sarja maailmameister (aastatest 1959, 1960 ja 1966) Jack Brabham. Tulenevalt sellest lühike küsimus: **kes on nüüd vanim elusolev F1 maailmameister?** Võib-olla on abi ka juuresolevast pildist.

16. Kui Eestis oli habemega rekordiks Mart Vildi 1500 m oma, siis ühes riigis oli selleks Rooma olümpiafinaalis joostud 45,6 400 m jooksus. Kui rekord oli kestnud juba kümnendeid, lubas rekordiomanik ümmarguse summa, mis tol hetkel jäi veidi alla 5000 dollari, mehele, kes tema rekordi purustab. 1998. a novembris jooksis üks politseinik kohalikul võistlusel riigi rekordiks 45,70 (OM aeg elektrooniliselt oli olnud 45,73), kuid auhinda ta ei saanud, sest olümpia elektrooniline ajavõtt oli mitteametlik. Siis püstitas endine rekordiomanik lisaklausli – rekord tuleb joosta välismaal. Juhtus see lõpuks Ateena olümpiamängudel, mil uueks rekordiks fikseeriti 45,48. **Mis riigist on jutt?**

17. Korraldajariigi Venemaa olümpiakoondisesse kuulus Sotši olümpiamängudel üle 220 sportlase, mis tegi venelaste olümpiakoondise isegi suuremaks nõukogudeaegsetest esindustest. Venemaa olümpialastest noorim oli 15-aastane ja vanim 42-aastane, mõlemad jõudsid seejuures ka pjedestaalile. Noorima saagiks jäi kuldmedal võistkonnavõistluses, vanim pälvis hõbemedalid nii individuaalselt kui võistkondlikult. **Kes olid Sotši mängudel vastavalt Venemaa noorim ja vanim olümpialane?**

18. 2003. aastal jooksis ta rajale Vormel 1 Silverstone'i etapi ajal, 2004 pidas politsei ta kinni hetke enne seda, kui usuti, et ta tormab hobuste ette rajale, Ateena olümpial tõukas ta rajalt maratoni liidri Vanderlei de Lima, kellele see ilmselt kulla maksma läks, 2006 arreteeriti ta Berliinis, sest ta kavatses protestiaktiooni jalgpalli MM ajal. 2009 pääses ta telesõus "Britain's Got Talent" iiri džiiigi tantsides teise vooru. **Kes?**

19. Lisaks sellele, et näitleja ja laulja Tapio Rautavaara tuli olümpiavõitjaks ja võitis EM-pronksi odaviskes, tegi ta pärast odaviskajakarjääri lõppu mehetegusid veel ühel olümpiaalal. 1955 võitis ta kodustel maailmameistrivõistlustel hõbeda, kolm aastat hiljem tuli aga Brasiilias maailmameistriks. **Mis alal?**

20. Pildil olevat karikat antakse ainult naistele, see kannab nime Clarkson Cup ja on nime saanud Adrienne Clarksoni järgi, kes pidas küsitavat ametit aastatel 1999-2005. Oluliselt tuntum on sama karika meestele jagatav ekvivalent, mis on saanud nime mehe järgi, kes pidas täpselt sama ametit aastatel 1888-1893. **Millisest ametist on jutt** (meestele jagatava karika nime eest saab ühe punkti)?

21. Seda legendaarset tennisematši peetakse lisaks kõigele muule ajaloolisele ka läbi aegade suurima publikuarvuga tennisematšiks. Mitteametlikel andmetel jälgis Houstoni Astrodome'il toimunud lahingut üle 30 400 pealtvaataja, täpsete numbrite osas andmed varieeruvad. **Kes selles matšis kohtusid**, kui on teada, et lisaks kohal viibinud pealtvaatajatele jälgis matši üle maailma ka 90 miljonit televaataajat?

22. Hoolimata hollandlaste kaheksast kuldmedalist Sotši olümpiamängude kiiruisutamisareenil, ei võitnud ükski hollandlane nendelt mängudelt rohkem kui kaks kuldmedalit. Olümpiaajaloos on aga kaks hollandlast võitnud ka kolm olümpiakulda ühtedelt taliolümpiamängudelt. **Kes olid need hollandi kiiruisutajad?**

23. 19aastaselt valiti ta olümpiamängude tulesüütajaks. Asi oleks peaaegu halvasti lõppenud, sest nooruk ronis tulele liiga lähedale ning tema särk läks põlema. Õnneks pääses ta vaid kergemate põletustega ja tuli kaheksa aastat hiljem olümpiavõitjaks. 2004-2012 oli ta oma kodulinna linnapea. **Kes on pildil?**

24. **Kellest jutt?** Ta mängis poksimise kõrval mitmes bändis kitarri ning oli koguni James Browni saateansamblis trumme taganud. Kaks päeva enne Montreali OM algust suri ta ema. Noormees poksis eriliselt, võitis kergekaalu kulla ja sai ka Val Barkeri karika. Viis aastat hiljem kuldmedal varastati. Politsei sai vargale kiiresti jälile ning hakkas toda taga ajama. Varas viskas medali oma auto aknast välja. Kümme aastat hiljem leidis selle maantee ääres rohtu niitnud mees, viis ümmarguse metallitüki koju ja kasutas seda kirjutuslaual paberiraskusena. Juhuslik külaline sattus seda neli aastat hiljem nägema ning tuvastas metallitükis olümpiakulla, mis toimetati tagasi üllatunud omanikule.

25. Piltidel on aktsioonis ühe riigi esimene individuaalne olümpiamedalivõitja, esimene olümpiavõitja ja esimene mitmekordne olümpiavõitja. Küsime nii seda **millise riigiga on tegemist** kui ka seda, **millisel spordialal** võitis riik oma esimese olümpiamedali?

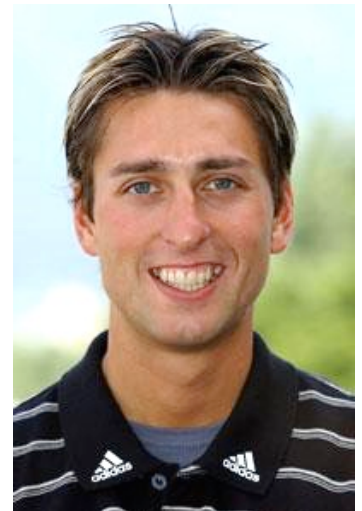

26. Berliini olümpiamängude jalgpalliturniiril oli mitu skandaali. Asi tipnes aga veerandfinaalis. Hiljem hõbeda võitnud Austria läks poolajaks 2:0 juhtima, kuid laskis mängu viimasel veerandtunnil viigistada. Lisaaeg tulemust ei andnud ja määrati teine lisaaeg. Selle ajal tormasid vastaste fännid staadionile ja ründasid üht Austria mängijat. Platsil tekkis kaos ja Austriale löödi kaks kiiret väravat. Austerlased andsid sisse protesti ja otsustati, et mäng tuleb korrata tühjal staadionil. Vastased kohale ei ilmunud ja terve nende olümpiadelegatsioon sõitis koju. Kodumaal loopisid meeleavaldajad kividega Saksamaa saatkonda ja isegi maa president kritiseeris Berliinis tehtud otsust. Kui Saksa diplomaadid teatasid, et otsuse ei teinud sakslased, vaid FIFA, muutis president oma seisukohta ja hakkas ka meeleavaldajaid kommunistideks nimetama. **Mis riik?** Jalgpallijamasse satuti ka enne Tokyo mängu, kui 1964. a 24. mail toimunud valikmängus tühistas kohtunik 2 minutit enne lõppu löödud viigivärava ja sellest alguse saanud rahutustes hukkus 328 inimest ning üle 500 sai vigastada.

27. **Kes?** Ta oli kompleksujumise vaieldamatu valitseja 1984-1993, võitis neli olümpiakulda, ujus esimesena 200 m kompleksi alla 2 minuti. 1987 ja 1991 valiti maailmas aasta ujujaks. Kui ta oli 12aastane, sai ta lumesõjas tabamuse vasaku silma pihta, mille tagajärjel kaotas silm kolm aastat hiljem nägemise. Pärast rida operatsioone taastus silma valgustundlikkus, kuid mitte nägemine.

28. KHLis mängib 22 klubi Venemaalt ning üks klubi Lätist, Valgevenest, Kasahstanist, Soomest ja veel kahest riigist. **Millistest?**

29. Kui Sotši olümpiamängudel hiilgasid medaleid võites ka üle 40-aastased mehed, siis pildil olevast mehest sai 36-aastaselt omal spordialal vanimana olümpiamedali võitnud sportlane. **Kes on see** karjääri jooksul olümpiamängudel kokku kaks kuldmedalit ja kaks pronksmedalit võitnud **sportlane?**

30. Nähtava saare koordinaatideks on 55°15'7" põhjalaiust ja 5°6'59" läänepikkust. 338 meetri kõrgusele ulatuva saare pindalaks on vaid 99 hektarit ja seal ei ela ühtegi püsielanikku, kuid ometi jääksid ühe spordiala võistlused selle saare olemasoluta tänapäevasel kujul pidamata. **Millise spordialaga on tegu?**

31. 1909. aastal sündinud Oliver Halassy-Haltmayer hüppas 8aastaselt trammilt maha ja kukkus trammi alla. Õnnetuse tagajärjel amputeeriti poisi vasak jalg altpoolt põlve. 1928 võitis ta olümpiamängudel hõbemedali, millele hiljem lisandus veel kaks kulda. **Mis alal?** Ka tema elu lõpp oli õnnetu, sest nõukogude sõdur laskis ta röövi käigus 1946. a maha.

32. Kui XXI sajandil on naiste seas neli sakslannat võitnud laskesuusatamises maailma karika, Magdalena Neuner koguni kolmel korral, siis meestest on domineerinud norralased ja prantslased. Vaid üks sakslane on sel sajandil MK üldarvestuses võitjaks tulnud. **Kes?**

33. Purjetajad Yoel Sela ja Eldad Amir oleksid Lendaval Hollandlasel Söulis peaaegu tulnud Israeli esimesteks olümpiavõitjateks. Paraku ei lubanud Israeli delegatsioon neil osaleda teises võistlussõidus. Oleksid nad selles olnud vähemalt 11. kohal, oleksid nad kokkuvõttes olnud neljanda koha asemel pronksil. Ülejäänud kuuest sõidust viies said nad muide parema koha. **Miks keelati neil teises sõidus startida?** 470 paat läks starti ja Israel saatis nad järgmisel päeval koju.

34. Dieudonne Kwizera püüdis saada nii 1988 kui 1992 olümpiale, kuid kuna tema kodumaal ei olnud rahvuslikku olümpiakomiteed, ei saanud sellest asja. Kehva ta polnud – 1987 tuli kergejõustiku GP finaalis kolmandaks. Lõpuks asutas ta koos paari semuga ja oma auhinnarahade toel rahvusliku olümpiakomitee, mida ROK 1993 ka tunnustas. 1996 ta olümpiale ei kvalifitseerunud, kuid osales treenerina ja oli oma kodumaa lipukandja. Ootamatult teatas tema kodumaa kõige kõvem sportlane, et loobub ühest alast teise kasuks ja pakkus oma kohta talle. Korraldajad andsid selleks loa. Kuigi ta jäi eeljooksus kuuendaks, lõpetas ta laiema naeratusena kui ükski võitja ja suudles pärast finišit rada. „Ma olin uhke enda üle. Lõpuks olin olümpialane,“ selgitas ta hiljem. **Mis riigi viis Kwizera olümpiamängudele?**

35. Pildil olev spordihall võõrustas hiljuti juba teistkordselt naiste käsipalli EM-võistluste finaali (esmakordselt aastal 2004). Lisaks on oma riigi pealinnas asuvas hallis selgitatud välja maadluse maailmameistreid (2005, 2013), kergejõustiku Euroopa sisemeistreid (2004) ja judo Euroopa meistreid (2013). Alates 2004. aastast kannab hall 2003. aastal surnud mehe nime, kes tõi selle asukohariigile au ja kuulsust ning kolm olümpiavõitu spordialal, milles senini veel hallis suurvõistlusi pole peetud, kuigi mingeid takistusi selleks iseenesest ei ole. **Kelle nime see hall kannab (asukohalinn 1p)?**

36. 1972 oli ta Rodeesia kodanik ja oli sunnitud Aafrika riikide protesti tõttu koos Rodeesia koondisega olümpialt eemale jääma. Ka 1976 ei pääsenud Rodeesia olümpiale. Mehel sai jamast kõrini ja ta otsustas hakata USA alamaks, et lõpuks olümpiale jõuda. Paradoksaalselt oleks see tal aga õnnestunud kodumaale jäädes, sest Zimbabwe teadupoolest Moskvas osales, USA aga mitte. 1984 jõudis ta lõpuks olümpiamängudele, siis paraku aga juba Los Angelese olümpiastaadioni kohanäitajana. 2013 vallutas ta koos tütre Heatheriga Kilimandžaro, mullu üritati Aconcaguat, kuid tütre ootamatu haigestumise tõttu pöörati poolelt mäelt tagasi. **Kes?**

37. **Mis spordialalt leiame selle pere?** Vanaisa Erwin Keller võitis 1936 hõbeda, isa Carsten käis kolmedel olümpiamängudel ja võitis kulla 1972, poeg Andres sai 1984 ja 1988 hõbeda ning 1992 kulla. Tema elukaaslane Anke Wild võitis 1992 samal alal hõbeda.

38. Pildil olev Charles Miller sündis 1874. aastal šotlasest raudteeinseneri peres. Ta siirdus õpingutele Inglismaale, õppis nende käigus jalgpalli mängima ja viis õpingutelt naastes oma oskused kodumaale, asutas sealsed esimesed vutiklubid ja käivitas kohaliku jalgpalliliiga. **Milline riik peab Charles Millerit oma jalgpalli isaks?**

39. Jüri Jaanson biograafias alapealkirjaga "Sauruse tee" on märgitud, et Jaanson tegi seda oma karjääri jooksul võistluste käigus kahel korral: Tiraspolis 1985. aastal ja Amsterdamis 2004. aastal. Selle kohta kui palju on tal seda ette tulnud treeningutel, raamatus viited puuduvad, kuid ilmselt on enamikel sõudjatel oma kogemustest enda kohta mõni värvikas lugu rääkida. **Millest on jutt?**

40. **Millise tippsortlase omanimelist kindabrändi näete?** Muuhulgas kannavad toodetavad kindamudelid näiteks nimesid Kuusamo, Val di Fiemme ja Lahti - kõik need kolm on seejuures paigad, kus küsitav on MK- või MM-võistlustel kõrgemal pjedestaaliastmel seisnud.

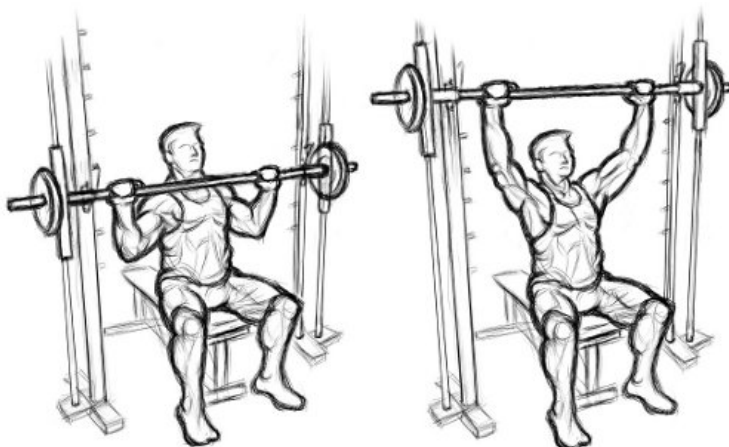
41. Siberi linn Njagan on mänginud suurt rolli kahe naissoost spordisangari elus. Esimene, kes muude saavutuste kõrval teeninud ka suveolümpiamängudel hõbemedali, sündis seal, kui tema vanemad 1986. aastal Tšernobõli tuumakatastroofi eest pagedes inimväärsemat elupaika otsisid. Nad lahkusid Njaganist kolm aastat hiljem, kui sinna saabus oma lapsepõlve veetma üks tulevane taliolümpiamängude sangar, kelle vanemad olid arhitektid ja kes seetõttu, et nood ehtasid üles üht linna Handi-Mansi Jugra autonoomses ringkonnas, veetis Siberi krõbedates talvedes 13 aastat. **Kes on need Njaganiga seotud spordisangarid?**

42. Jalgpalli maailmameistrivõistluste võidukarikat on lähiaastatel kõige suurem tõenäosus kohata Saksamaa jalgpalliliidu peakorteris. See asub linnas, mille esindusmeeskond on tulnud Saksamaa meistriks vaid korra, aastal 1959. Lisaks on meeskonna kontol üks hõbemedal, mis saavutati 1932. aastal, kui finaalis kaotati oma esimese meistritiitli võitnud Müncheni Bayernile. **Millisest linnast juhitakse Saksamaa vutti?**

43. Selle spordiala osavõturohkeimaks ja olümpiamängude kõrval tähtsaimaks rahvusvaheliseks ürituseks on maailmamängud (*World Games*), mida peetakse iga nelja aasta tagant. Esimesed maailmamängud peeti 1990. aastal Stockholmis, 2014. aastal toimus üritus aga Prantsusmaal Normandias. Kokku võisteldi 2014. aastal kaheksas distsipliinis ning jagati välja ligi 30 medalikomplekti. Läbi ajaloo on maailmamängude edukaimaks riigiks 34 kuldmedalit võitnud Saksamaa. **Milline spordiala?**

44. Küsitava objekti kavandas maailmakuulus arhitekt Oscar Niemeyer ning see ehitati valmis 1984. aastal. Tema kasutamine on tavapäraselt kõige tihedam veebruarikuus, muul ajal on ta suuresti suurte kontsertide päralt, olles võõrustanud paljusid maailma tippartiste. Spordimängus on põhjust teda küsida seetõttu, et järgmise aasta olümpiamängudel leiavad just seal aset võistlused vibulaskmises ning objekti läbivad ka maratonijooksjad. Seega, **millisest 90 000 inimest mahutavast objektist on jutt?**

45. Järgnev küsimus pakub äratundmisrõõmu kõikidele jõusaalis käijatele, teised peavad lootma õnnele! **Millist nime kannab pildil olev aparaat**, mille leiutas 1950-ndatel fitnessi isaks peetav Jack LaLanne? LaLanne jõusaalis märkas seda toonane mitmeid jõusaale hallanud keti juhataja, kes lasi aparaati täiustada, paigutas selle oma jõusaalidesse ja kelle nime järgi ka aparaati tänini tuntakse.

46. Poola esimene kuningadünastia valitses riiki X sajandist (esimeseks dokumenteeritud monarhiks oli Mieszko I) kuni aastani 1370, mil suri viimane sellest dünastiast kuningas Kazimierz III Suur. Tänapäeval elab dünastia nimi edasi 1945. aastal loodud jalgpallimeeskonna nimes, mille säravamateks saavutuseks on kahel korral (1978, 1983) pääsemine Poola karikafinaali. 2012. aastal pääseti üle mõne aja taas kõrgemasse seltskonda ning lõpetati esimene hooaeg Ekstraklasa's kohe neljanda kohaga. Alates 2014. aastast on meeskonna peatreeneriks hispaanlane Angel Garcia ning hetkel asutakse liigatabeli keskel. **Millist nime kandis Poola esimene kuningadünastia?**

47. NSVL meistrivõistlustel jäähokis pälvisid enamiku medalitest Moskva (sh Moskva oblasti) ja Leningradi meeskonnad. Vene NFSV-st väljapoole läks lõpuks üksnes kaks medalit: pronksmedal 1985. aasta tšempionaadilt ja hõbe 1988. aasta meistrivõistlustelt. **Millised võistkonnad need medalid saavutasid?**

48. Eurokorvpalli tugevuselt teiseks sarjaks on Eurocup, mis aastatel 2002-2008 kandis ULEB Cup'i nime. 2002. aastal loodud sarja on tänase seisuga võitnud enim kordi klubi, mis on triumfeerinud aastatel 2003, 2010 ja 2014. 1986. aastal loodud korvpalliklubi viis mullu kevadel treenerina viimase tiitlini horvaat Velimir Perasovic, mängijate hulka kuulusid näiteks Romain Sato, Luboś Barton ja Kšyštof Lavrinovic. Oma koduliiga võitjaks seejuures tulnud ei ole, parimaks tulemuseks on hõbemedal aastast 2003. Käesoleval hooajal mängiti Euroliigas, kuid turniiri teise ringi edasi ei pääsetud. **Milline korvpalliklubi on Eurocup'i edukaim?**

49. Kuna küsimus kergejõustiku MM-võistlustel enim medaleid võitnud eurooplase või sünnipärase eurooplase kohta võib olla veidi vaieldav, küsime üheselt: **kes on kergejõustiku MM-võistlustelt kõige rohkem medaleid võitnud valgenahaline atleet?** Sellele kahelt distsipliinilt kokku kaks kulda, kolm hõbedat ja kaks pronksi võitnud sportlasele järgnevad valgetest sportlastest kuue medaliga Sergei Bubka, Lars Riedel ja ameeriklane Jeremy Wariner. Ilmselt aga vahetaks ta mõne oma seitsmest MM-medalist meeleldi olümpiamedali vastu, sest neid pole tema auhinnakapis mitte ühtegi.

50. Nähtav skulptuur asub ühe olümpiastaadioni kõrval ja kujutab ühe legendaarse MM-finaali esimesel minutil juhtunud sündmusi. **Kes on need kaks pallurit, keda skulptuur kujutab?**

51. See territoorium osales esmakordselt olümpiamängudel Helsingis 1952 ja on sellest ajast peale võistelnud kõikidel suvemängudel peale Moskva. Selle ajaga on võidetud täiskomplekt olümpiamedaleid: Atlantas 1996 kuld purjetamises, Ateenast 2004 hõbe lauatennises ja viimati Londonist 2012 pronks jalgrattaspordi naiste keirinis. **Millisest olümpiamaa- st on jutt?**

52. **Milline mäestik** (kõrgeimaks tipuks 694 meetri kõrgune Botrange) seob spordiüritusi nimelega Amstel Gold Race, La Fleche Wallonne ja Liege-Bastonne-Liege?

53. Kuigi paljud arvavad, et Jack Davis, kes Helsingi olümpial 110 m tõkkejooksus napilt kullast ilma jäi, kaotas kirkaima medali seetõttu, et ta riivas üheksandat tõket, oli mees ise teist meelt. Olümpiakülas jagas ta tuba kolme mehega. Kui esimene neist finaalis võistles, oli ilm külm ja ta pani võistlusvormi alla kolledži sviitri. Mees võitis kulla. Järgmisel päeval laenas ta sviitrit kettaheitjale Sam Inessile, kes samuti kulla võitis. Kolmas toanaaber, odaviskaja Cy Young, leidis, et sviiter toob õnne ning pani selle odaviske finaalsel selga. Ja loomulikult võitis kulla. Kui Davise finaali käes oli, loobus ta sviitri kandmisest, ehkki toanaabrid teda selleks kehtasid – sviiter oli räpane ja väljaveninud. „Mulle tundub, et kui ma selle ikkagi selga oleksin pannud, oleksin ka kulla võitnud,“ on ta ise hiljem öelnud. **Kelle sviiter see oli?**

54. Selle firma asutas Lancashire's 1943 õnnetuses pimedaks jäänud Charles Parsons, kes hakkas koos oma abikaasa Mary ja tolle õega jalgratta sadulakotte õmblema. Praegu on firma hittideks seljakotid ja spordijalatsid, aga ka telgid. Toodetakse ka muud spordivarustust, eeskätt jooksuriideid. **Mis firma?**

55. Piltidel olevad kolm sportlast esindavad kõik ühte riiki ning kannavad sama perekonnanime: vasakpoolne NBA kogemusega korvpallur mängib hetkel Euroliigat Türgi klubis, keskmine on lootusandev tennisist ja parempoolne – neist kõige lühem (186 cm) – on valitsev maailmameister. **Mis on tüüpide ühine perekonnanimi?**

56. Milano jalgpallifännid on pikka aega vaieldnud, kumb nende kodulinna klubidest esindab paremini linna identiteeti. Interi toetajad leiavad selles vaidluses argumente ka mängijate rinnaesiselt, sest kui AC Milani viimasteks särgisponsoriteks on olnud näiteks Fly Emirates, Bwin ja autotootja Opel, siis Interi mängijate särkide esikülge on juba alates 1995. aastast ehtinud ühe Milano enda firma nimi. **Milline ka muude spordialadega kokkupuuteid omav firma on Interi särgisponsor?**

57. 1967. aasta lihavõttepühade ajal läks Malaisias puhkusereisil olnud Jim Thompson, keda tunti maailmas Tai siidikuningana, jalutama ja teda ei nähtud enam kunagi. Ropprikkast mehest jäi muuhulgas maha maailma üks suuremaid Kagu-Aasia kunsti kollektsioone. Teise maailmasõja aastatel tegutses ta Aafrikas ja Aasias USA spioonina, noore mehana võistles ta aga olümpiamängudel, kust naases kuuenda kohaga, Eestisse toodi aga medal. **Mis alal Thompson olümpial võistles?**

58. **Millise spordiala** 14 olümpiakullast 2012. aasta Londoni olümpiamängudel võideti 10 kasutades spordivahendina 1923. aastal Königsbergis asutatud ja praegu Baden-Württembergi liidumaa resideeruva ettevõtte Empacher toodangut?

59. Ühe spordiala MM-võistluste ajaloos on sellega hakkama saadud kuuel korral: 1952. aastal NSVL mehed ja NSVL naised, 1962 taas NSVL mehed, 1966 Tšehhoslovakkia mehed, 1967 Jaapani naised ja 2014 mehed. **Millise riigi nimi sobib punktiirile?**

60. Lõpetuseks veidi silmailu. Küsime lihtsalt: **kes?**

VASTUSED

1	Timo Eichfuss		IT
2	tükk Berliini müürist		AP
3	Belgia		IT
4	Tour de France'il hukkunud ratturid	nimetamata on Tom Simpson ja Fabio Casartelli	AP/IT
5	Eric Liddell	1924. aasta Pariisi mängude võitja 400 meetri jooksus	AP
6	Murray Halberg	1960. aasta olümpiavõitja 5000 meetri jooksus	AP/IT
7	4x400 meetri teatejooks		AP/IT
8	Dod	Willy, Lottie, Annie ja Tony	AP
9	korvpall		AP
10	Tšehhimaa	pildil on Eva Samkova	IT
11	Guillemot oksendas Nurmi jalad täis		AP
12	Wallis ja Futuna		AP
13	Herb McKenley	kolmes finaalis jooksis 1948. aastal Londonis	AP
14	Valj ja Vita Semerenko	olümpiavõitjad laskesuusatamise teatesõidus	IT
15	John Surtees	tulnud maailmameistriks ka kahe rattalisel	IT
16	India		AP
17	Julia Lipnitskaja & Albert Demtšenko	võistlesid vastavalt iluuisutamises ja kelgutamises	IT
18	Neil Horan		AP
19	vibulaskmine		AP
20	Kanada Kindralkuberner	meeste ekvivalent on Stanley Cup	IT
21	Bobby Riggs & Billie Jean King	tennisematš oli "Battle of the Sexes"	IT
22	Ard Schenk & Yvonne van Gennip	vastavalt 1972 Sapporos ja 1988 Calgarys	IT
23	Ron Clarke		AP
24	Howard Davis		AP
25	Rumeenia; ragbi	ragbis võideti 1924. aastal pronksmedalid	IT
26	Peruu		AP
27	Tamas Darnyi		AP
28	Slovakkia; Horvaatia	vastavalt Bratislava Slovan ja Zagrebi Medveščak	AP
29	Mario Stecher		IT
30	curling	kõik kivid pärinevad Ailsa Craigi saarelt	IT
31	veepall		AP
32	Michael Greis	võitis MK-sarja hooajal 2006/07	AP
33	Yom Kippuri päev		AP
34	Burundi		AP
35	Laszlo Papp	spordihall asub Budapestis	IT
36	Bruce Kennedy		AP
37	maahoki		AP
38	Brasiilia		IT
39	käis paadiga ümber		IT
40	Therese Johaug		IT
41	Maria Šarapova; Darja Domratševa		IT
42	Frankfurt (Maini ääres)		IT
43	ratsutamine		IT
44	sambadroom	<i>Sambadrome Marques de Sapucaí</i>	IT
45	Smithi masin		IT
46	Piasti dünastia	Konstantin Vassiljevi koduklubi on Gliwice Piast	IT
47	Kiievi Sokol; Riia Dünamo		IT
48	Valencia BC		IT
49	Julia Petšonkina		IT
50	Johann Cruyff; Berti Vogts	skulptuur asub Amsterdami olümpiastaadioni kõrval	IT
51	Hongkong		IT
52	Ardennid	nimetatud on "Ardennide klassikud"	IT
53	Parry O'Brien		AP
54	Karrimor		AP
55	Vesely	Jan, Jiri ja Vitežslav	IT

56	Pirelli		IT
57	purjetamine		AP
58	sõudmine		IT
59	Poola	koduväljakul võrkpalli maailmameistriks tulnud	IT
60	Simona Halep		AP